

Opis istotnych zagadnień występujących w zadaniu z zakresu prawa karnego na część pisemną egzaminu sędziowskiego w 2022 r.

Zadanie z zakresu prawa karnego przygotowane na część pisemną egzaminu sędziowskiego polega na sporządzeniu wyroku z uzasadnieniem w sprawie o czyn przestępny określony w art. 207 k.k.

Kluczowe zagadnienia związane z przygotowanym zadaniem odnoszą się do problematyki procesowej oraz materialnoprawnej.

Aktem oskarżenia zarzucono Marcinowi Kruszyńskiemu popełnienie dwóch czynów zabronionych. Z perspektywy procesowej najbardziej istotne zagadnienia związane są z prawidłowym ustaleniem zakresu dopuszczalności skorzystania z dowodów osobowych w sytuacji występującej w zadaniu, w której osoba najbliższa dla oskarżonego korzysta z prawa do odmowy składania zeznań. W takim przypadku, stosownie do art. 186 § 1 k.p.k., poprzednio złożone zeznanie osoby najbliższej nie może służyć za dowód, ani być odtworzone. Mając na uwadze zakaz przewidziany w art. 186 § 1 k.p.k., osoby zdające powinny zająć w pracy egzaminacyjnej stanowisko, wedle którego nie było przeszkód do procesowego wykorzystania zeznań świadków M. Górskiej oraz K. Gorzkiego. Przeprowadzenie tych dowodów w toku postępowania nie może być uznane za „odtworzenie zeznań” osoby najbliższej w rozumieniu art. 186 § 1 k.p.k. *in fine*. Wymienieni świadkowie nie uczestniczyli bowiem w czynności procesowej związanej z przesłuchaniem świadka będącego osobą najbliższą dla oskarżonego, a wiedzę na temat okoliczności sprawy uzyskali w związku z pozaprocesowymi wypowiedziami tej osoby. Z perspektywy zakazu wyrażonego w art. 186 § 1 k.p.k. *in fine* nie było również przeszkód do procesowego wykorzystania zeznań świadka Wojciecha Klaty. Świadek ten, funkcjonariusz Policji uczestniczący w interwencji, nie prowadził w sprawie żadnych czynności procesowych związanych z przesłuchiowaniem świadków, czy przesłuchiowaniem oskarżonego. Nadto, wedle zeznań tego świadka, pokrzywdzona z własnej inicjatywy przekazała mu relację o zachowaniu oskarżonego, a świadek ten nie zadawał jej szczegółowych pytań w tym zakresie.

Osoby zdające egzamin powinny mieć na uwadze, wyrażone w głosach stron, żądanie kuratora oskarżyciela posiłkowego, dotyczące przyznania wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji kuratora. Określając wysokość wynagrodzenia kuratora, zdający egzamin powinni zastosować przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz. U. poz. 536). Określenie

wysokości wynagrodzenia kuratora działającego w postępowaniu karnym zgodnie z wymienionym aktem prawnym zyskało aprobatę Sądu Najwyższego w wyroku z dnia 14 stycznia 2021 r., IV KS 35/20.

W zakresie zagadnień materialnoprawnych zdający powinni rozważyć, czy materiał dowodowy zgromadzony w sprawie uzasadnia potraktowanie zarzucanych oskarżonemu zachowań jako dwóch odrębnych czynów zabronionych, tak jak ujęto to w akcie oskarżenia, czy jako jednego czynu zabronionego. W tym zakresie zdający powinni uwzględnić dominujące zapatrywanie wyrażone w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W postanowieniu z dnia 31 marca 2015 r., I KZP 1/15 (OSNKW 2015, nr 5, poz. 41) wyrażono pogląd, że ze względu na kształt dobra chronionego, jakim jest prawidłowość funkcjonowania i dobro rodziny, zachowania oskarżonego naruszające dobra prawne więcej niż jednego członka rodziny, stanowią jedno przestępstwo znęcania się z art. 207 k.k., oczywiście w sytuacji spełnienia innych ogólnie przyjętych kryteriów tożsamości czynu. W razie aprobaty tego poglądu zdający powinni w dalszej kolejności rozważyć prawidłową kwalifikację prawną czynu popełnionego przez oskarżonego. W tym zakresie zdający powinni rozważyć, czy w przypadku popełnienia czynu na szkodę osoby dorosłej oraz na szkodę osoby nieporadnej ze względu na wiek, prawidłowa kwalifikacja prawna przypisanego czynu powinna uwzględniać treść art. 11 k.k., czy też, przywołanie tego przepisu w podstawie skazania nie jest konieczne. W razie braku aprobaty powołanego poglądu SN zdający powinni sporządzić wyrok skazujący za dwa czyny przestępne, co należy uznać za rozwiązanie dopuszczalne.

Zdający powinni też rozważyć, czy oskarżony popełnił przypisany mu czyn zabroniony w warunkach powrotu do przestępstwa (art. 64 § 1 k.k.). Powinni mieć przy tym na uwadze pogląd SN, zgodnie z którym, w wypadku ustalenia, że jedno z porównywanych przestępstw zostało popełnione z użyciem przemocy, drugie zaś z groźbą jej użycia, należy przyjąć, że przestępstwa te są podobne w rozumieniu art. 115 § 3 k.k. (postanowienie SN z dnia 11 maja 2006 r., V KK 442/05, OSNwSK 2006, poz. 1024).

W razie wydania wobec oskarżonego wyroku skazującego, zdający, rozważając treść rozstrzygnięcia co do kary i środków karnych wobec oskarżonego, powinni uwzględnić jego uprzednią karalność, a także zwrócić uwagę na stosowane wobec oskarżonego w toku postępowania środki zapobiegawcze.